

VOLITVE RAZOČARALE LIBERALCE IN DLEAVCE

'NESTRANKARSKA' POLITIKA DOŽIVELA FIASKO

Olsonova zmaga v Californiji daje novo upanje Tom Mooneyju

Volitve so zelo skrčile demokrasko večino v kongresu, pa tudi v senatu bo sedelo osem republikancev več. — Trije progresivni governerji poraženi. — Soc. stranka v New Yorku izgubila prostor na glasovnici. — Protidelavski zakon zavržen v Californiji in Washingtonu in sprejet v Oregonu

Volitve dne 8. novembra niso bile nič kaj razveseljiv dogodek za new-dealske demokrate...

soč glasov, kar pomeni, da je izgubila prostor na glasovnici in da ni več legalno priznana stranka v državi New York.

Bolj se je odrezal socialistični kandidat za governerja države Connecticut, Jasper McLevy, ki je presenetil politike obeh strank, ko je potegnil za seboj 164.000 glasov.

V Californiji je bil izvoljen za governerja Culbert L. Olson, ki je obljubil, da se bo poboril, da doseže Mooney svojo pravico.

Volitve so vsekakor zelo omajale Rooseveltovo večino v kongresu, kajti pričakovati je, da bodo sedeli mnogi demokrate na platu ter se nemara nagibali na republikansko stran.

"Diktator Stalin" v koledarju

Ali je Jožef Stalin graditelj ali rušitelj demokracije? Ali vodi Sovjetsko unijo v socializem, ali v razpad, kakor upa Hitler? Kakšna so Stalinova svojstva? Ali je res krvoločni in ako je — ali v prid ali v škodo USSR?

To so vprašanja, o katerih je napisal daljši članek Milan Medvešek. Priobčen je v Ameriškem družinskem koledarju za leto 1939, ki je izšel ta teden.

Ta letnik je bogat tudi na teoretičnih člankih. Na primer članek "Fatalizem in delavsko gibanje" je razprava, ki je vredna, da jo vsakdo, ki se za potek zgodovine količkaj zanima, pazno prečita.

V povestnem delu koledarja je štirinajst spisov, dalje mnogo informativnega gradiva, pesmi in ilustracij. Posamezen izvod koledarja stane 75c. Naročila pošljite "Proletarčevi" knjigarni.

LOVCA NA "RDEČARJE"

Kongresnik Martin Dies, načelnik kongresnega odseka za preiskavo neameriških aktivnosti, in tajnik odseka Robert E. Stripling. Oba sta videti hudo zamisljena (ali zaspana, kakor se vam pač vidi). Nemara premišljujeta, ali ni morda kaj 'komunistov' tudi med Kolumbovimi vitezi, ali ju pa 'lov' še dolgočas?

DROBIŽ OD VSEPOVSOD

Krčenje razdalj

Angleški vojaški letalci so pretekli teden spet pokazali svetu, kako se bolj in bolj krčijo razdalje med kontinenti.

Plen je poceni

Ko so Japonci zavzeli Canton, seveda po stari navadi niso pozabili mesta izropati.

Francovi nameni

Pred kratkim je imel neki ameriški časnikar razgovor z rebebnim generalom Francom, ki mu je med drugim pravil, da je "že zmagal" in tvezil, da je v njegovih armadi manj kot dva odstotka inozemcev, odkar je Mussolini odpoklical 10.000 svojih vojakov.

bene amnestije, temveč v najboljšem slučaju prisilno delo, s katerim jih bo "poboljševal". Na črni listi ima Franco nad dva milijona imen lojalstov, nad katerimi bi se rad maščeval.

21 let sovjetske Rusije

Dne 7. nov. je sovjetska Rusija uradno proslavila svojo 21. obletnico. Ob tej priliki je govoril tudi predsednik sveta ljudskih komisarjev Molotov, ki je udaril po fašistih, omenil Monakovo in pristavil, da bo šel Hitler še naprej, okrcal London zaradi izdajstva nad Čehoslovaško ter izjavil, da se sovj. Rusija ne boji nobenega napadaleca.

Angleški kralj pride v Ameriko

Angleški kralj George VI. je obvestil angleško poslanske zbornice, da se bosta z ženo odzvala povabilu predsednika Roosevelta ter ga obiskala prihodnje poletje, ko bosta skočila svojo turo po Kanadi.

Chamberlain je dobil brco od volilcev

Prve dopolnilne volitve v angleško poslansko zbornico, ki so se vršile po Chamberlainovi monakovski kupčiji, s katero je Hitlerju prodal Čehoslovaško, so prinesle Chamberlainu in njegovim torijem krepko brco.

Mrs. Adamson je šla pred volivce s sledečim vprašanjem: "Ali nam je premijer Chamberlain zagotovil mir?" Ob enem jim je povedala, da je Chamberlain, z monakovsko kapitulacijo pred Hitlerjem dovolil fašistom prosto pot pri izvajanju njihovih osvojevalnih načrtov.

Michell je v volilni kampanji zagovarjal Chamberlainovo "mirovno politiko". Njegova nasprotnica je zmagala z večino 4.238 glasov.

Sodeč po izidu teh volitev, večina darfordskih volilcev ne verjame v Chamberlainovo "mir" in njegove kravje kupčije na račun malih narodov.

Udarec za Kino

Ameriške firme v Šangaju so bile obveščene, da so francoski oblasti v Indo-Kini prepovedale prevoz vojnih potrebščin, namenjenih v Kino.

Angleži ogorčeni

Divjanje nemških nacijskih drhali nad Zidi in barbarski ukrepi Hitlerjeve vlade proti Zidom so vzbudili silno ogorčenje v Angliji.

Kitajska vztraja v neenakem boju za svojo svobodo

Ceng Kajšek se je s svojimi četami umaknil v notranjost dežele, v težko dostopne province ob gornjem toku reke Jangce. Z njim se je selila industrija, trgovina in univerze. Čungking je novo glavno mesto Kitajske.

Ko so Japonci 25. oktobra zasedli Hankow, "kitajski Chicago", in kmalu potem še Canton, največje pristanišče v Južni Kitajski, so s tem domala zaključili zasedbo največjega dela Kitajske, ki je poznan moderemu svetu.

Svet zdaj napeto pričakuje, ali bosta imela Kitajska in Kajšek pogum in materialna sredstva, potrebna za nadaljevanje vojne z Japonci?

Toda zapadno od Hankowa eksistira še ena Kitajska, o kateri svet ne ve mnogo in s katero morajo računati japonski militaristi. Od osrednje Kitajske, ki je zdaj brez malega v japonskih rokah, jo ločijo dolge vrste visokih, strmih, večinoma neprehodnih gora, skozi katere si je izkročila pot reka Jangce mesto Čungking, gospodarskih mest, visokimi navpičnimi pečnami.

Največje upanje Kitajcev so zdaj visoke in strme gore, ki predstavljajo silno naravno barikeado za Japonce. Reka Jangce je od Čungkinga proti Hankowu plitva in deroča; tod lahko plujejo (počasni in s težavo) le manjše rečne lajze s ploskvim in plitvim dnom; japonske bojne ladje, ki so igralo veliko vlogo v bitki za Hankow, tod ne morejo pluti.

Reka Jangce se je zelo zamerala nekemu kitajskemu generalu, ki je dejal o nji: "Reka Jangce je bila največji izdajalec Kitajske. Rumena reka je udarila preko svojih bregov, ko smo jo potrebovali; poglala je napadalec nazaj ter jih mnogo pogoltnila. Reka Jangce je pa nasprotno tako upadla, da nam zdaj ne more več koristiti."

DVA KONCERTA

Kakor druge delavske ustanove, tako tudi delavski pevski zbori nimajo s cvetjem posutih potov, čeprav niso elabir od drugih zborov, ki ne marajo označe "delavski" (dasi nimajo med pevci nobenega bogataša ali aristokrata).

Prvi koncert se bo vršil na Zahvalni dan, dne 24. nov. v Slov. narodnem domu na St. Clair ave. v Clevelandu. Pel bo delavski zbor "Zarja", odsek kluba št. 27 JSZ.

V nedeljo po Zahvalnem dnevu, dne 27. nov. pa bodo imeli koncert v dvorani SNPJ v Chicagu. Pel bo zbor "Sava", odsek kluba št. 1 JSZ.

Tudi mi upamo, da so tudi naša delavska pevstva potrebna in vredna podpore in da bosta oba koncerta obilno posečena. Naša dolžnost je, da podpiramo naše kulturne ustanove, ki so bile ustanovljene za nas in zaradi nas delavcev.—UREDNIŠTVO.

Dvajset let po premirju, ki nam ni prineslo miru

V petek, dne 11. novembra, je minulo dvajset let, odkar je bilo podpisano premirje med zavezniki in Nemčijo, s čemur je bila zaključena ena najstrašnejših in najbolj krvavih vojnih epizod v zgodovini človeštva.

gledskih in francoskih politikov in diplomatov. Kaj smo videli v teh dvajsetih letih miru na papirju? Nič manj kot devetnajst vojn, v katerih je izgubilo življenje tri milijone ljudi.

Dne 11. novembra 1918., nekoliko ur po podpisu premirja, je izjavil predsednik Wilson: "Oboroženega imperializma je konec." Enako optimistične izjave so podajali možje v visokih uradih širom sveta.

set kratkih let je minulo od tedaj in oboroženi imperializem vodi krvave vojne proti ljudstvom širom zemeljske obale. Po krivdi angleškega in francoskega imperializma se je dvignila ponižana Nemčija ter odvrnila nemški imperializem fašističnega kova, ki je danes, po zaslugi Chamberlaina in Daladierja na pohodu v osrednji Evropi in na Balkanu.

Ligo narodov, ki naj bi varovala mir, so ti imperialisti pose-

ljevali in okuževali tako dolgo, da jo je naposled zadela kap. Svet se je docela povrnil k politiki oboroženega imperializma, zakulisnih spletk, izigravanja drugega proti drugemu in pripravljanju na nov medsebojni obračun, ki bo stokrat bolj grozen in krvav kot je bil pokolj iz let 1914-18.

Ne, prav nič nas ne more veseliti ob 20-letnici premirja. Izgledi so bolj in bolj črni. Mi, v Ameriki, lahko samo upamo, da ne bomo spet potegnjeni in prihajajoči svetovni konflikt. Kakor stvari stoje danes, pa tudi to upanje postaja vedno bolj rahlo. Vzlic temu pa moramo delovati za mir, kajti prihodnji konflikt bo nekaj strašnega. Boj vojni!

